

A Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján hozott H-FH-I-B-223/2014. számú határozat a Zemplén Takarékszövetkezet számára

A **Zemplén Takarékszövetkezetnél** (székhelye: 3980 Sátoraljaújhely, Széchenyi tér 8., továbbiakban: Takarékszövetkezet/pénzügyi szervezet) **hivatalból folytatott fogyasztóvédelmi vizsgálat** megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom:

I. Az MNB a Takarékszövetkezetet – az egyoldalú, a fogyasztóra nézve kedvezőtlen szerződésmódosítás esetén a szerződésmódosításra okot adó körülmény megjelölésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **felhívja a vonatkozó jogszabályi rendelkezés mindenkor betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 1.750.000 Ft – azaz egymillió-hétszázötvenezer forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

II. Az MNB a Takarékszövetkezetet – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés módosításának kezdeményezése során nyújtott előzetes tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt – **felhívja a vonatkozó jogszabályi rendelkezés mindenkor betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 3.500.000 Ft – azaz hárommillió-ötszázezer forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

III. Az MNB a Takarékszövetkezetet – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés módosításának kezdeményezésével kapcsolatos határidőre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával felhívja a vonatkozó jogszabályi rendelkezés mindenkor betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 2.000.000 Ft – azaz kétfélmillió forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

IV. Az MNB a Takarékszövetkezetnek – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását.**

IV/A. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértésével a fogyasztókkal szemben **a jogsértő állapot megszűntetéséig felszámított díjak összegét a jogsértéssel érintett valamennyi fogyasztó számára térítse vissza.**

Határidő: 2014. október 15.

IV/B. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a IV/A. pontban foglaltak végrehajtására tett intézkedéseiről az alábbiak szerinti adatok közlésével, a következő határidő szerint **tájékoztassa az MNB-t:**

- a) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók megjelölése, a fogyasztók nevét tartalmazó név szerinti lista benyújtásával,
- b) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetések fogyasztónkénti meghatározása, azt tartalmazó tételes kimutatással,
- c) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók számának és a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetéseknek az összegzésével
- d) nyilatkozat a fogyasztók részére történő visszatérítés végrehajtásáról.

Határidő: 2014. október 31.

A kiszabott fogyasztóvédelmi bírságokat a határozat jogerőre emelkedésétől számított **30 napon** belül kell a Magyar Nemzeti Bank hatósági bírság és költségtérítés fizetésére szolgáló 19017004-01678000-30900002 számú számlájára – "fogyasztóvédelmi bírság" megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A fogyasztóvédelmi bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén a közigazgatási végrehajtás szabályai kerülnek alkalmazásra. A fogyasztóvédelmi bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámítására kerül sor, melynek mértéke minden naptári nap után a

felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék.

A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével, „késedelmi pótlék” megjelöléssel. Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a fizetési kötelezettség haladéktalanul végrehajtásra kerül.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – az MNB-nél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A bíróság a közigazgatási pert tárgyaláson kívül bírálja el, azonban a felek bármelyikének kérelmére tárgyalást tart. A tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

(...)

I. A TAKARÉKSZÖVETKEZET EGYOLDALÚ, A FOGYASZTÓRA NÉZVE KEDVEZŐTLEN SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁSA ESETÉN A SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁSRA OKOT ADÓ KÖRÜLMÉNY MEGJELÖLÉSÉNEK A VIZSGÁLATA

I.1. Jogszabályi környezet

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 1. § (1) bekezdés a) pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„1. § (1) Ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni: Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra,”

A hivatkozott rendelkezésnek megfelelő előírást a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXVII. törvény (a továbbiakban: új Hpt.) 1. § (1) bekezdés a) pontja tartalmazza.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint:

„3. § (1) Pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

- a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;*
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;*
- c) pénzügyi lízing;*
- d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;*
- e) elektronikus pénz kibocsátása;*
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;*
- g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;*
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;*
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;*
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;*
- k) hitel referencia szolgáltatás;”*

A hivatkozott rendelkezésnek megfelelő meghatározást az új Hpt. 3. § (1) bekezdése tartalmazza.

A Hpt. 210. § (3) bekezdése, valamint (11) és (13) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(3) Fogyasztóval kötött kölcsönszerződésben vagy pénzügyi lízingszerződésben az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamatot, díjat vagy költséget lehet egyoldalúan módosítani. Egyéb feltétel, ideértve az egyoldalú módosításra okot adó körülmények felsorolását is, egyoldalúan nem módosítható az ügyfél számára kedvezőtlenül. Az egyoldalú módosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra okot adó objektív körülmények tételes meghatározását a szerződés tartalmazza, valamint a hitelező árazási elveit írásban rögzítette.

(...)

(11) A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára – külön pontban – egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő – az ügyfél számára kedvezőtlen – módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.

(...)

*(13) Az ügyfél hirdetményben történő tájékoztatása során biztosítani kell, hogy megállapítható legyen, hogy melyik kamat-, díj- vagy költségelem milyen mértékben változik. **Az ügyfél számára elérhetővé kell tenni a módosítás okait.**”*

A hivatkozott rendelkezésnek megfelelő előírást az új Hpt. 279. § (4), (13) és (15) bekezdései tartalmazzák.

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezet 9. pontja szerint:

„9. Pénzforgalmi szolgáltatás:

a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,

d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,

f) a készpénzátutalás,

g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

A hivatkozott rendelkezésnek megfelelő meghatározást az új Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pontja tartalmazza.

I.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Az MNB a Takarékszövetkezet hirdetményeinek áttekintését követően megállapította, hogy a 2013. február 1-jétől, a 2013. április 18-tól, a 2013. május 28-tól, a 2013. augusztus 1-jétől, a 2013. szeptember 1-jétől, a 2013. január 1-jétől, a 2013. február 4-től hatályos, egységes szerkezetbe foglalt, a Takarékszövetkezet lakossági számlavezetés körében igénybe vehető számlacsomagjainak és bankkártyáinak kondícióit tartalmazó hirdetményei nem tartalmazzák a szerződésmódosításra okot adó körülmény megjelölését és ezzel a Takarékszövetkezet 7 esetben megsértette a Hpt. 210. § (13) bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezést.

II. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSEKBE FOGLALT DÍJAK FOGYASZTÓK SZÁMÁRA KEDVEZŐTLEN, EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELŐZETES TÁJÉKOZTATÁS TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA

II.1. Jogszabályi környezet

A Pft. 2. § 13., 21. és 22. pontjai szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is,”

„21. pénzforgalmi szolgáltatás: a Hpt. meghatározott pénzforgalmi szolgáltatás,”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a az alábbiakat rögzíti:

„8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.”

A Pft. vizsgált időszakban hatályos 15. §-a szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,

d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,

f) a készpénzátutalás,

g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

II.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet azzal az eljárásával, hogy a 2013. január 1-jétől, a 2013. február 1-jétől, a 2013. február 4-től, a 2013. április 18-tól, a 2013. május 28-tól, a 2013. augusztus 1-jétől és a 2013. szeptember 1-jétől hatályos lakossági bankszámlákra és bankkártyákra vonatkozó szerződés-módosításai során az előzetes tájékoztatással kapcsolatos dokumentumokban – így a közzétett hirdetésekben – nem nyújtott információt a fogyasztóknak arról, hogy milyen esetben tartja általuk elfogadottnak a díj-emelést, valamint arról, hogy amennyiben nem fogadják el a szerződésmódosítást, jogosultak a keretszerződés azonnali, díj-, költség- és egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására, 7 esetben megsértette a Pft. 15. § (3) bekezdésében foglalt, előzetes tájékoztatásra vonatkozó kötelezettséget előíró jogszabályi rendelkezést.

III. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ KERETSZERZŐDÉSEK MÓDOSÍTÁSÁNAK KEZDEMÉNYEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS HATÁRIDŐRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK VIZSGÁLATA

III.1. Jogszabályi környezet

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ...”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a az alábbiakat rögzíti:

„8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.”

A Pft. vizsgált időszakban hatályos 15. § (1)-(2) bekezdései szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelelő, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.”

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;

b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;

c) pénzügyi lízing;

d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;

e) elektronikus pénz kibocsátása;

f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;

g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;

h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;

i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;

j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;

k) hitel referencia szolgáltatás.

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,
- f) a készpénzátutalás,
- g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

III.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Fentiek alapján a MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a 2013. február 1-jétől, a 2013. február 4-től, a 2013. május 28-tól, a 2013. augusztus 1-jétől, a 2013. szeptember 1-jétől, a 2013. szeptember 16-tól és a 2014. január 17-től hatályos lakossági bankszámlákra és bankkártyákra vonatkozó egyoldalú szerződésmódosításai során megsértette a Pft. 15. § (1) bekezdésében foglalt, a szerződésmódosítás kezdeményezésének határidejére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

IV. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉS ÚJ DÍJ BEVEZETÉSÉVEL TÖRTÉNŐ EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

IV.1. Jogszabályi környezet

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységekre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

- a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;
- c) pénzügyi lízing;
- d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;
- e) elektronikus pénz kibocsátása;
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;
- g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;
- k) hitel referencia szolgáltatás.

A Hpt. – 2013. december 31-ig hatályos – 210. § (2), (11) és (12) bekezdése az alábbiakat rögzíti:

„A pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.”

„A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára - külön pontban - egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő - az ügyfél számára kedvezőtlen - módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.”

„Szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,*
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,*
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,*
- f) a készpénzátutalás,*
- g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”*

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ...”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a szerint:

8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.

A Pft. 15. §-a szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelelő, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.”

Pft. 23. § (1) bekezdése szerint:

„23. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató a keretszerződésen alapuló fizetési megbízás alapján a fizető fél számlájának megterhelését követően, vagy ha a fizető fél a fizetést nem a fizetési számlán keresztül bonyolítja, a fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

(...)

c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,

(...)”

A Pft. 32. § (1) bekezdése szerint:

„32. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az egyszeri fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

a) a fizetési művelet azonosítását lehetővé tevő hivatkozásról, és esetlegesen a kedvezményezett adatairól,

b) a fizetési művelet fizetési megbízásban meghatározott devizanemben számított összegéről,

c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,

d) a pénzforgalmi szolgáltató által a fizetési művelet teljesítése során alkalmazott átváltási árfolyamról és az átváltást megelőző összegéről, valamint

e) a fizetési megbízás átvételének napjáról.”

IV.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Az MNB álláspontja szerint a „díjmentes”, „ingyenes”, „0 forint” megnevezésű szolgáltatás, akár fix összeggel, akár százalékosan, akár ezek kumulációjával történő fizetendővé tétele mind fogyasztói, mind szolgáltatói szempontból egy új díj bevezetésének számít, így az **MNB a fogyasztóvédelmi vizsgálat lefolytatása során megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a fenti táblázatban feltüntetett új díjak bevezetésével 7 bankkártya típus vonatkozásában megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdésének első mondatában foglaltakat.**

(...)

A határozatot az MNB a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, az MNB tv. 39. § (1) bekezdése a)-s) pontjaiban biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A késedelmi pótlék MNB általi felszámításának lehetőségét a Ket. 132. §-a biztosítja.

A közigazgatási végrehajtás szabályainak a MNB által kiszabott bírság kapcsán való alkalmazási lehetősége az MNB tv. 46. §-án, valamint a Ket. 126. § (1) bekezdésének a) pontján alapul.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás az MNB tv. 55. § (1) bekezdésén, valamint a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdéseiben és 330. § (2) bekezdésén alapul.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és a 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2014. augusztus 11.

Dr. Windisch László
alelnök

kiadmányozási jogkörében helyettesként eljárva

Bethlendi András s.k.,
az MNB ügyvezető igazgatója